

Даниял кітабы - жүз жетпіс тоғызыншы бөлім

Түн ортасындағы дауыстап шақыру және Римнің пайғамбарлықтағы рөлі: Даниял кітабындағы соңғы күндердің ашылуы

Jeff Pippenger

2024-04-09

Қазір біз Даниял кітабы тұрғысынан қасиетті жерде тұрмыз, өйткені жүз қырық төрт мың үшін Түн ортасындағы Айқайды бейнелейтін аяттарға келіп жеттік. Бұл аяттар сондай-ақ көтерілген ту иелерінің мөрленуін де айқындайды. Бұлар — Даниял кітабынан соңғы күндерге қатысты мөрі ашылатын бөлік; әрі олар «уақыты таяп қалғанда», яғни он алтыншы аятта сынақ мерзімі жабылардың дәл алдында, мөрі ашылатын Иса Мәсіхтің Аян кітабының Даниял айтқан көрінісін бейнелейді.

Аянды орнататын — Рим; бұл он бірінші тараудың он төртінші аятында бейнеленген, сондықтан он бірінші аяттан он бесінші аятқа дейін ілгерілей отырып, Римге мұқият назар аудару маңызды, өйткені «аян жоқ жерде халық азады», ал егер Ишаяның жетінші тарауының сегізінші және тоғызыншы аяттарына сенбесеңдер, «расында да орнықпайсыңдар».

Урия Смит өзінің «Daniel and the Revelation» атты кітабында пайғамбарлық ережеге кемінде төрт рет сілтеме жасайды. Бұл ереже пайғамбарлықтағы бір билік Құдай халқымен «байланысқа» түспейінше, пайғамбарлықта айқындалмайтынын көрсетеді. Ол бұл ережені алғаш рет Бабылдың пайғамбарлық куәлікке енгізілуіне байланысты қарастырады.

«Түсіндірудің айқын қағидасы мынау: халықтар Құдай халқының тарихымен соншалықты байланысқан кезде, киелі тарих жазбаларын толық ету үшін оларды атап өту қажет болатын жағдайда, біз олардың пайғамбарлықта аталуын күтуімізге болады». Урайа Смит, Daniel and the Revelation, 46.

Смит бұл ережеге кемінде тағы үш рет тоқталады, әрі сол үшеуінің әрқайсысында яһудилердің «одаққа» кіргенін көрсетеді; алайда бір сілтемеде ол бұл одақтың жүзеге асуын б.з.д. 162 жылға жатқызады, ал қалған екі сілтеме қазіргі заманғы тарихшылармен сәйкес келеді; олар яһудилер мен Римнің «одағының» жүзеге асуын б.з.д. 161 жыл деп анықтайды.

«Оқырманға жердегі үкіметтердің Құдай халқымен қандай да бір түрде байланысқа түскенге дейін пайғамбарлыққа енгізілмейтінін еске салудың қажеті жоқ. Рим сол кездегі Құдай халқы болған яһудилермен б.з.д. 161 жылы атақты Яһуди Одағы арқылы байланысқа түсті. 1 Maccabees 8; Josephus's Antiquities, book 12, chapter 10, section 6; Prideaux, Vol. II, page 166. Алайда бұдан жеті жыл бұрын, яғни б.з.д. 168 жылы, Рим Македонияны жаулап алып, сол елді өз империясының бір бөлігіне айналдырды. Сондықтан Рим пайғамбарлыққа дәл сол кезде енгізіледі: ол ешкінің жаулап алынған македон мүйізінен өзге бағыттардағы жаңа жаулап алуларға шығып бара жатқан еді. Демек, ол пайғамбарға ешкінің мүйіздерінің бірінен шығып келе жатқандай болып

көріңді немесе осы пайғамбарлықта солайша сипатталуы әбден орынды». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 175.

Бірақ Смит мұның б.з.д. 162 жыл болғанын да айтады.

«Сол бір күш сондай-ақ Киелі Жерде тұрып, оны жалмап қоюға тиіс еді. Рим б.з.д. 162 жылы Құдай халқы — яһудилермен одақ арқылы байланысқа түсті; дәл осы күннен бастап ол пайғамбарлық күнтізбеде көрнекті орын иеленеді. Алайда Яһудеяға нақты жаулап алу арқылы билік жүргізу құқығын ол б.з.д. 63 жылға дейін алған жоқ; ал содан кейін бұл мынадай түрде жүзеге асты». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259.

Сосын ол бұл оқиғаға үшінші рет сілтеме жасағанда, тағы да б.з.д. 161 жыл деп айтады.

«Пайғамбар бізді империяның зайырлы оқиғалары арқылы жетпіс аптаның соңына дейін алып келгеннен кейін, 23-аятта бізді римдіктер яһудилер одағы арқылы Құдай халқымен тікелей байланысқа түскен уақытқа, яғни б.з.д. 161 жылға қайтарады; осы нүктеден бастап, біз оқиғалардың тікелей желісімен қауымның түпкілікті салтанат құруына және Құдайдың мәңгілік патшалығының орнатылуына дейін жеткізілеміз. Яһудилер Сирия патшалары тарапынан қатты езгіге ұшырағандықтан, Римге елшілік жіберіп, римдіктердің көмегін сұрауға және олармен «достық пен одақтастық келісіміне кіруге» ұмтылды. 1 Maccabees 8; Prideaux, II, 234; Josephus's Antiquities, book 12, chapter 10, section 6. Римдіктер яһудилердің өтінішін тыңдап, оларға мына сөздермен тұжырымдалған жарлық берді:—»

“Яһуди халқымен өзара көмек пен достық одағына қатысты сенаттың жарлығы. Римдіктерге бағынышты ешкімге Яһуди халқымен соғысуға, сондай-ақ ондай істі істейтіндерге астық, не кемелер, не ақша жіберу арқылы жәрдемдесуге рұқсат етілмесін; егер яһудилерге қандай да бір шабуыл жасалса, римдіктер шамалары келгенше оларға көмек көрсетсін; және, керісінше, егер римдіктерге қандай да бір шабуыл жасалса, яһудилер оларға көмек көрсетсін. Ал егер яһудилер осы көмек одағына бір нәрсе косуды немесе одан бір нәрсені алып тастауды қаласа, ол римдіктердің ортақ келісімімен жасалсын. Осылайша қандай да бір толықтыру жасалса, ол күшінде болсын.” ‘Бұл жарлықты, — дейді Иосиф Флавий, — Жоханның ұлы Евполем мен Елеазардың ұлы Ясон, Яһуда халықтың бас діни қызметкері болған кезде, ал оның бауыры Симон әскердің қолбасшысы болған кезде жазып қалдырды. Және бұл римдіктердің яһудилермен жасаған алғашқы одағы еді, әрі ол осы тәртіппен жүзеге асырылды.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271.

Смиттің б.з.д. 162 жылды неге келтіргенін түсіндіру менің міндетім емес; мұны мен тек баспа қатесі болды деген жорамалдан басқа еш нәрсемен түсіндірмеймін. Менің айтпағым — оның мынадай деп айқындаған нәрсеге берген екпініне сілтеме жасауда: «ұлттар Құдай халқының істерімен соншалықты дәрежеде байланысқан кезде, оларды атап өту киелі тарих жазбаларын толық ету үшін қажет болатын болса, сол кезде олар пайғамбарлықта назарға ілігеді деп күтуімізге болатын түсіндірудің айқын ережесі». Смит сол ережеге екпін түсірген кезде, ол Римнің Құдай халқымен б.з.д. 161 жылы, жиырма үшінші аяттағы «одақ» тұсында байланысқанын көрсетеді; бірақ Смит Римнің пайғамбарлық баянға алғаш рет б.з.д. 200

жылы, яғни б.з.д. 161 жылдан отыз тоғыз жыл бұрын енгізілгенін де көрсетеді.

«Енді жаңа бір күш енгізіледі,—“сенің халқыңның тонаушылары”; тура мағынасында, епископ Ньютонның айтуынша, “сенің халқыңның бұзушылары”. Тибрдің жағаларында, жырақта, астамшыл жоспарлар мен күңгірт арам ниеттермен өзін асырап келген бір патшалық өсіп-жетіліп жатты. Әуелде шағын да әлсіз болған ол, күш-қуат пен қарым-қабілетте ғажайып шапшаңдықпен өсіп, өз айбынын байқап көру және соғысшыл қолының қуатын сынау үшін сақтықпен анда-мұнда қол созып отырды; ақыры, өз күшін сезінген соң, жер бетіндегі халықтардың арасында басын батыл көтеріп, олардың істерінің тізгінін жеңілмес қолымен тартып алды. Содан былай Рим есімі тарих бетінде көрінеді; ол ұзақ ғасырлар бойы дүниенің істерін билеуге және заманның ақырына дейін халықтар арасында зор ықпал жүргізуге тағайындалған еді.»

«Рим сөйледі; сөйтіп Сирия мен Македония өз түсінің сипатының көп ұзамай өзгеріске ұшырайтынын көрді. Римдіктер Мысырдың жас патшасының жағында араласып, оны Антиох пен Філіп ойластырған күйреуден қорғауға тиіс деп шешті. Бұл б.з.д. 200 жыл еді және Римдіктердің Сирия мен Мысырдың істеріне жасаған алғашқы маңызды араласуларының бірі болды.» Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 256.

Рим пайғамбарлық баяндауға алғаш рет б.з.д. 200 жылы енгізіледі, әрі он төртінші аяттағы сол енгізілу — бүкіл Даниял кітабындағы Римге қатысты ең маңызды сілтеме, өйткені дәл осы аят Римді көріністі орнықтыратын нышан ретінде айқындайды. Смиттің пайғамбарлықтағы мұндай ережеге айрықша мән бере отырып, кейін б.з.д. 161 жылды келтіріп, сонымен бірге Римнің күші «енгізілген» тұс ретінде б.з.д. 200 жылды да көрсетуі — мен шешуге ниеттенетін мәселе емес. Егер менде шешілуге тиіс бір сұрақ болса, ол — Смит айқындаған ереженің жарамды не жарамсыз екендігі. Егер ол жарамды болса, онда мен он төртінші аяттың б.з.д. 161 жылғы одақтан бұрын болған яһудилермен қандай да бір байланысы болуы тиіс деп уәж келтірер едім.

Мен он үшінші аяттан он бесінші аятқа дейінгі тарих соңғы күндердегі папалық Римнің пайғамбарлық тарихқа араласуын айқындайтынын, әрі мұны оның сол тарихтағы Құдай халқы болып табылатын Америка Құрама Штаттарымен байланыста жүзеге асыратынын түсінемін. Иса әрдайым ақырды бастауымен бейнелейтіндіктен, пұтқа табынушы Римнің тарихқа енген б.з.д. 200 жылы сол тарихтағы Құдай халқымен қандай да бір байланыста болуы тиіс. Сондықтан мен Смиттің қағидасымен келісемін, тіпті ол б.з.д. 200 жылы Рим мен яһудилердің арасынан тікелей байланыс таппаған болса да.

Он бірінші және он екінші аяттар б.з.д. 217 жылы Ұлы Антиох III, яки «Ұлы» деп аталған, басшылық еткен Селевкилер империясы мен Птолемей IV Филопатор патша басқарған Мысырдың Птолемейлер патшалығы арасында болған Рафия шайқасының жеңісі мен оның салдарын айқындайды. Бұл шайқас Птолемейлер мен Селевкилер патшалықтары арасында таласқа түскен аумақтар — Койлесирияны (оңтүстік Сирияны) және оңтүстік Палестинаны — бақылауға алу жолындағы күрес барысында болды. Рафиядағы Птолемей IV Филопатордың жеңісі оған Койлесирия мен оңтүстік Палестинаға біраз уақыт бойы бақылауын сақтап қалуға мүмкіндік берді.

Он жеті жылдан кейін, б.з.д. 200 жылы болған Паний шайқасы, сондай-ақ Паний тауы шайқасы немесе Панеас шайқасы деп те белгілі, патша Антиох III басқарған Селевкидтер империясы мен патша Птолемей V басқарған Мысырдың Птолемей патшалығы арасындағы шайқас болды.

Одан отыз бір жыл өткен соң, б.з.д. 167 жылы, Селевкидтер империясының яһудилердің діни рәсімдерін басып-жаншып, эллинистік мәдениетті күштеп енгізу әрекеттеріне қарсы бағытталған яһуди көтерілісі — Маккавей көтерілісі — қазіргі Израиль аумағындағы Яһудея өңірінде орналасқан шағын Модеин қаласында басталды.

Аталмыш оқиға атышулы грек селевкид әміршісі Антиох IV Епифанмен байланысты болды; ол яһуди халқына қатаң эллиндік салттарды күштеп енгізіп, соның ішінде яһуди діни рәсімдерін атқаруға тыйым салды және Иерусалимдегі Ғибадатхананы қорлады. Өз жарлықтарын орындату үшін Антиох әртүрлі қалалар мен ауылдарға өкілдерін жіберіп, ондағы яһуди тұрғындарын өзінің бұйрықтарына бағынуға мәжбүрледі.

Модеинде Селевкид шенеуніктерінің бірі патшаның жарлығын орындату үшін келіп, сол жердегі яһуди тұрғындарына пұтқа табынушылық рәсімдеріне қатысып, грек құдайларына құрбандықтар шалуды бұйырды. Маттатияс есімді егде жастағы яһуди діни қызметкері бұл бұйрыққа бағынудан бас тартып, құрбандық шалуға алға шыққан бір яһудиді де, Селевкид шенеунігін де өлтірді. Маттатияс пен оның әулетінің осы қарсылық әрекеті Селевкид билігіне қарсы Маккавей көтерілісінің басталуын білдірді.

Маттатия мен оның бес ұлы, олардың ішінде Иуда Маккавей де бар, тауларға қашып барып, Селевкид әскерлеріне қарсы партизандық соғыс бастады. Көтеріліс ақырында күшейіп, оған көрсетілген қолдау да арта түсті, соның нәтижесінде Селевкидтерге қарсы бірқатар әскери жеңістерге қол жеткізілді.

Б.з.д. 167 жылы Модеиндегі оқиғалар яһуди тарихындағы бетбұрысты сәт болды; олар Маккавей көтерілісінің басталуын және бөтен билікке қарсы діни бостандық пен тәуелсіздік үшін күресті белгіледі. Ханукка кезінде аталып өтілетін тарихи оқиғаны білдіретін Иерусалимдегі екінші ғибадатхананың қайта бағышталуы б.з.д. 164 жылы, жиырма үшінші аяттағы «одақтан» үш жыл бұрын, болды.

Иерусалим мен Ғибадатхананы қайтарып алғаннан кейін, Маккавейлер Ғибадатхананы пұтқа табынушылықтан болған арамдаулардан тазартып, оны өзінің тиісті діни қызметіне қайта келтірді. Дәстүр бойынша, олар қасиеттелген майдың бір ғана құтысын тапқан, ол менораны небәрі бір күн жағуға ғана жететін еді. Алайда, сол оқиғаның замандас тарихи куәлігі мүлде жоқ, әрі яһудилік аңыздың әдебиетте кездесуі тек алтыншы ғасырға ғана жатады. Уайт ханым діннен безген яһуди шіркеуін католик шіркеуімен салыстырады, әсіресе екі шіркеудің де дінді адамдық әдет-ғұрыптар мен дәстүрлерге негіздейтінін ерекше атап көрсетеді. Папалық шіркеу тарихындағы көптеген әртүрлі қолдан жасалған кереметтер сияқты, бір күндік майдың сегіз күнге жеткені туралы аңыздың да тарихи куәлігі жоқ.

Даниял кітабының он бірінші тарауының оныншы аяты, мен бұған дейін қырықыншы аяттағы үш шайқастың алғашқысы ретінде, сондай-ақ суық соғыстың үш шайқасы және үш прокси соғыс ретінде анықтаған шайқасты айқындайды. Бір қарындас, осы үш соғыстың екіншісі болып табылатын Украинадағы соғысты менің суық соғыстар деп анықтауыма күмән келтірді, өйткені ол орынды түрде атап өткендей, өлім мен қирау аса көп болды. Мен алдыңғы мақалаларда «суық соғыстың» үш шайқасы деп анықтап келген нәрсе, бұл үш шайқас пен Аян кітабының он үшінші тарауындағы жердегі аңның тарихы барысында орын алатын үш Дүниежүзілік соғыс арасындағы айырмашылықты көрсету үшін осылай аталған еді. Бұл үш соғыс — прокси соғыстар, әрі олар осылай да анықталған.

Осы мақалаларда мен бұдан былай әлгі үш шайқасты «қырықыншы аяттың үш шайқасы» немесе сенімхат арқылы жүргізілетін соғыстар деп атауды ниет етемін, осылайша қызу соғысты қырғи-қабақ соғыс ретінде сипаттаудағы сәйкессіздікті жою үшін. Менің анықтамама бойынша, қырқыншы аяттың үш шайқасына қырқыншы аяттың бір бөлігі болып табылатын 1798 жылғы шайқас кірмейді, қайта тек 1989 жылғы ақырғы уақыттан бастап қырық бірінші аяттағы жексенбілік заңға дейінгі үш шайқас ғана кіреді. Бұл үш шайқас, анағұрлым дұрыс айтқанда, солтүстіктің патшасы мен оңтүстіктің патшасы арасындағы соғыс аясында жүзеге асырылатын сенімхат арқылы жүргізілетін соғыстар ретінде айқындалады; ал қырқыншы аяттың тарихында бұлар Католицизм (солтүстіктің патшасы) мен Коммунизм (оңтүстіктің патшасы) арасындағы соғысты білдіреді.

Осы үш шайқастың біріншісі 1989 жылы папалықтың өзінің сенім білдірілген әскерімен, яғни Америка Құрама Штаттарымен, бірігіп, Кеңес Одағын сыпырып тастауы арқылы Католицизмнің Коммунизмді жеңгенін көрсетеді, дегенмен Ресей, басы (немесе «қамалы»), аман қалдырылды. Қазіргі Украина соғысы да тағы да Католицизм мен Коммунизм арасындағы шайқас болып табылады; онда папалық Ресейге қарсы өзінің сенім білдірілген күші ретінде Украина үкіметін, сондай-ақ папалықтың бұрынғы сенім білдірілген державасы — Америка Құрама Штаттарының, сонымен бірге жаһаншыл батыс әлемінің қалған бөлігінің қолдауын пайдалануда. Бұл соғыс он бірінші және он екінші аяттарда бейнеленген және Коммунизмнің (Ресейдің) Католицизмді жеңетінін көрсетеді.

Осы үш жанама соғыстың үшіншісі он бесінші аятта Паниум шайқасы ретінде бейнеленген. Бұл шайқас Птолемей патшалығының (оңтүстіктің патшасы) мен Селевкилер патшалығының (солтүстіктің патшасы) арасында болды. Сол шайқаста католицизмнің жанама әскері тағы да Америка Құрама Штаттары болып табылады.

1989 жылғы бірінші шайқаста Құрама Штаттардың Республикалық мүйізінің жанама әскері папалық тарапынан Кеңес Одағының саяси құрылымын құлату үшін пайдаланылды, ал оның басы (Ресей) аман қалдырылды. Екінші шайқаста, яғни Украинадағы соғыста, нацистердің жанама әскері Ресей тарапынан жеңіліске ұшырайды. Үшінші шайқаста Құрама Штаттар, папалықтың жанама әскері, оңтүстіктің патшасын қайтадан жеңеді.

Үш шайқас «Ақиқаттың» мөрін алып жүреді, олардың біріншісі мен соңғысы Америка Құрама Штаттарының жеңімпаз өкілдік әскері арқылы жүргізіледі. Бірінші шайқаста

оңтүстіктің патшасының басы аман қалдырылды, ал үшінші шайқаста Америка Құрама Штаттарының өкілдік әскері оңтүстіктің патшасының басына айналады. Екінші өкілдік әскер де Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде папалықтың өкілдік әскері болды. Екі жағдайда да нацизмнің өкілдік әскері жеңілді және жеңілетін болады. Папалық он алтыншы аятқа дейін, үштік одақ жүзеге асқан кезде, өзінің барлық жауларын толық бағындырады.

«Птоломей [Путин] өз жеңісін игілікке жарату үшін жеткілікті парасаттылық танытпады. Егер ол өз табысын одан әрі дамыта түскенде, Антиох патшалығының түгеліне дерлік қожайын болуы әбден мүмкін еді; бірақ аз ғана сес көрсетулер мен аз ғана қоқан-лоққылар жасауды қанағат тұтып, өз нәпсісінің хайуандық құмарлықтарына еш кедергісіз әрі бақылаусыз берілуді көздеп, бітім жасасты. Осылайша, жауларын жеңгенімен, өз нәпсіс-құмарлықтарынан жеңілді; әрі орната алар ұлы есімін ұмытып, уақытын той-думан мен азғындыққа сарп етті.»

«Оның жүрегі табысының әсерінен тәкаппарланып кетті, бірақ ол арқылы нығайған жоқ; өйткені оны абыройсыз түрде пайдалануы өз қоластындағыларын өзіне қарсы көтеріліске итермеледі». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Путиннің жеңісі оның ақырының нышаны екенін көрсететін екінші куәлік Яһуданың оңтүстік патшалығының патшасы Ұзияхпен байланысты; оның жүрегі де әскери жеңістерінен кейін асқақтап, содан соң, Птоломей сияқты, киелі орында діни қызметкерлердің ісін атқаруға ұмтылды, сөйтіп алапеспен соғылып, биліктен дереу аластатылды. Украин соғысындағы Путиннің жеңісі оның оңтүстік патша ретіндегі (атеизм патшасы ретіндегі) ақырының басталуын білдіреді. Оның ақыры қыркыншы аяттағы пайғамбарлық оңтүстік патшасының (Францияның) басталуымен бейнеленді, ол Птоломейдің жағдайындағыдай, басшылықты құлатқан революцияны айқындады. Путиннің ақыры сондай-ақ Кеңес Одағының ақыры арқылы да бейнеленді, онда басшы (Горбачев) Кеңес Одағын таратып, дереу Біріккен Ұлттар Ұйымына — соңғы күндердегі атеизмнің жаһаншыл нышаны, оңтүстік патшаға — қызметке орналасты. Украинадағы Путиннің жеңісінен кейін ол сондай-ақ Ватерлоодағы Наполеонмен және содан кейінгі жер аударылумен; сондай-ақ алапесімен Ұзиях патшамен және содан кейінгі жер аударылумен, сондай-ақ Птоломейдің мас күйіндегі ақырымен және 1989 жылғы Кеңес Одағының ақырымен де бейнеленеді.

Паниум шайқасы б.з.д. 200 жылы болды, әрі дәл сол жылы Рим тарихқа ашық түрде араласады. Олардың пайғамбарлық баяндауға енуі он алтыншы аятта бейнеленген және б.з.д. 63 жылы орындалған Иерусалимнің жаулап алынуынан бұрын болады; сол кезде ол Мысырдағы жас патшаға қорған болатынын жариялаған еді. Солтүстік пен оңтүстіктің патшалары қатысатын қырықыншы аяттағы үшінші шайқаста папалық өзін Ресейді қорғаушы етіп көрсетіп, тарихқа қайтадан араласады. Дәл сол уақытта үлгіде Селевк Паниум шайқасында Птоломейді жеңді; осылайша қырықыншы аяттағы бірінші және соңғы шайқастарда папалықтың сенім білдірілген әскері болып табылатын Америка Құрама Штаттары “Мысырды” (оңтүстіктің патшасын) жеңетіні айқындалады.

Б. з. д. 200 жылы біз пайғамбарлық рәміздік түрде папалықты көреміз, өйткені Тирдің жезөкшесі он алтыншы аяттағы жексенбілік заң кезіндегі үштік одақтың алдында өз азғындық әндерін айта бастайды. Сол уақытта Америка Құрама Штаттары Біріккен Ұлттар Ұйымынан үстем түсіп, осылайша он патшаның ішіндегі бас патша ретіндегі өз орнын бекітеді. Жексенбілік заң кезінде жүзеге асатын үштік одақтың барлық үдерістері он алтыншы аятқа дейін шешіліп қойылады.

Айдаһар билігінің Біріккен Ұлттар Ұйымы арқылы бейнеленген саяси құрылымы он алтыншы аятта өзінің саяси құрылымын аңға беруге келіседі, бірақ бұған дейін папалық айдаһардың дінін жаулап алады. Пұтқа табынушылық тағы да аластатылуға тиіс. Протестантизм қырқыншы аяттың бірінші шайқасында Рейган жылдарында шеттетілді, ал соңғы республикалық президенттің уақытында айдаһардың діні де, 508 жылы болғанындай, католицизм дініне бағындырылатын болады. Папалықтың таққа отырғызылуына қарсы кез келген діни қарсылықты жою үдерісі Рейган жылдарында басталып, Трамп жылдарында аяқталады. Католицизмге қарсы азғындалған протестантизмнің қарсылығы қырқыншы аяттың бірінші шайқасында жойылды, ал спиритизмнің қарсылығы қырқыншы аяттың соңғы шайқасында жойылатын болады.

Адамзат оқиғаларының дәл сол күрделі өзара ықпалдастығы аясында жолдан тайған протестантизм Аян кітабының он жетінші тарауындағы он патшаның үстінен діни әрі саяси билік ретінде өзін орнықтыруы тиіс. Осылайша, Паниум шайқасы он алтыншы аяттағы жексенбілік заңның дәл алдында Америка Құрама Штаттарының Біріккен Ұлттар Ұйымын жеңіп шығатын кезін айқындап көрсетеді.

Пайғамбарлықтың орныққан қағидасы бойынша, айдаһардың, аңның және жалған пайғамбардың әрқайсысының өзіне тән айрықша пайғамбарлық сипаттары бар. Сол пайғамбарлық сипаттардың бірі — аңның (католицизмнің) пайғамбарлық тұрғыдан әрдайым Рим қаласында орналасатыны. Жалған пайғамбар пайғамбарлық тұрғыдан әрдайым Америка Құрама Штаттарында орналасады. Ал айдаһарға келсек, айдаһардың пайғамбарлық тұрғыдан қай жерде орналасатынын сипаттайтын ерекшелік — оның үнемі орын ауыстырып отыратыны. Айдаһар әуелі көкте болды, содан кейін Едем бағына келді, ақырында айдаһар Мысырда орналасады.

Сөйле де, былай де: Жаратушы Тәңір Ие мынаны айтады: Міне, Мен саған қарсымын, Мысыр патшасы перғауын, өзендерінің ортасында жатқан алып айдаһар; сен: «Өзенім өзімдікі, оны өзім үшін өзім жасадым»,— дедің. Езекиел 29:3.

Айдаһардың пайғамбарлықтағы орны өзгереді. Жоханның заманында оның тағын білдіретін айдаһардың орны Пергамда деп танылды.

Пергамдағы қауымның періштесіне жаз: «Өткір екі жүзді семсері бар былай дейді: Сенің істеріңді де, қай жерде тұратыныңды да білемін, яғни Шайтанның тағы тұрған жерде тұрасың; сонда да Менің атымнан берік ұстанасың және Менің сенімімді теріске шығармадың, тіпті арамызда Менің сенімді куәгерім Антипас өлтірілген күндерде де; ол сендердің араларыңда, Шайтан тұратын жерде, өлтірілді». Аян 2:12, 13.

Пұтқа табынушы Римнің әдеті — өздері қарым-қатынасқа түскен барлық пұтқа табынушы тәңірлерді Рим қаласына әкеліп, оларды Пантеон ғибадатханасында бейнелеу еді. Сондықтан Даниял оның «киелі орнының орны құлатылды» деп жазады. Пұтқа табынушы Римнің киелі орнының орны — Рим қаласы болды; оны Константин 330 жылы құлатты, бірақ Римнің «ішіндегі» киелі орын Пантеон ғибадатханасы еді; Пан-Теон дегеніміз — «барлық құдайлардың ғибадатханасы» дегенді білдіреді. Римдіктер Шайтан тағының орнын Пергамнан Пантеон ғибадатханасына көшірді. Уайт ханым пұтқа табынушы Римнің айдаһар екенін бізге хабарлайды.

«Осылайша айдаһар, ең әуелі, Шайтанды бейнелегенімен, екінші мағынада ол пұтқа табынушы Римнің нышаны болып табылады». The Great Controversy, 439.

Пұтқа табынушы Рим он ұлтқа бөлінді, ал Франция Француз революциясы кезінде Мысырдың атеизмін енгізгенде оңтүстіктің патшасы болды. 1917 жылға қарай айдаһар Франциядан Ресейге ауысты. Оныншы аят 1989 жылды білдіреді, ал он бірінші және он екінші аяттар «шекараның» шайқастарын (Рафия мен Украина), ал Паниум шайқасы он алтыншы аятта папалық үштік одақты бекіткен кезде оның жүзеге асыратын үшінші қадамын білдіреді. Бұл қырықыншы аяттың жасырын тарихын білдіреді.

Келесі мақалада осы зерттеуді жалғастырамыз.

Иса Қайсария Філіппі [Паниум] аймағына келгенде, шәкірттерінен: «Адамдар Мені, Адам Ұлын, кім деп айтады?» — деп сұрады. Олар: «Кейбіреулер Сені Шомылдыру рәсімін жасаушы Жохан дейді; басқалары Илияс дейді; енді біреулері Еремия немесе пайғамбарлардың бірі дейді», — десті. Ол оларға: «Ал сендер Мені кім дейсіңдер?» — деді. Сонда Шимон Петір жауап беріп: «Сен — Мәсіхсің, тірі Құдайдың Ұлысың», — деді. Иса оған жауап беріп: «Сен бақыттысың, Шимон Баржона, өйткені мұны саған тән мен қан ашқан жоқ, бірақ көктегі Әкем ашты. Мен де саған айтамын: сен — Петірсің, Мен шіркеуімді осы жартастың үстіне құрамын, әрі о дүниенің қақпалары оны жеңе алмайды. Мен саған Көк Патшалығының кілттерін беремін: жерде не байласаң, көкте де байлаулы болады; жерде не шешсең, көкте де шешулі болады», — деді. Сонда Ол шәкірттеріне Өзінің Иса Мәсіх екенін ешкімге айтпауға қатаң бұйырды. Сол уақыттан бастап Иса шәкірттеріне Өзінің Иерусалимге баруға, ақсақалдардан, бас діни қызметкерлерден және дін мұғалімдерінен көп азап шегуге, өлтірілуге және үшінші күні қайта тірілуге тиіс екенін көрсете бастады. Матай 16:13–21.